

GeoKarto 2020
10. – 11. september 2020, Košice

**Analýza poľnohospodárskej pôdy
na územiach s roztrateným
osídlením, prípadové štúdie:
Myjava a Hriňová**

Autori: Mgr. Filip Moravčík, Mgr. Alexandra Benová, PhD.

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

“

Poľnohospodárska pôda

”

- ❖ Významný prvok krajiny – elementárna súčasť poľnohospodárstva
- ❖ Podieľa sa na zabezpečení obživy obyvateľstva
- ❖ Vystavovaná vplyvu rôznych faktorov, ktoré majú za následok jej zmeny
- ❖ Pozostáva z ornej pôdy, chmelníc, viníc, ovocných sádov, záhrad a trvalých trávnych porastov

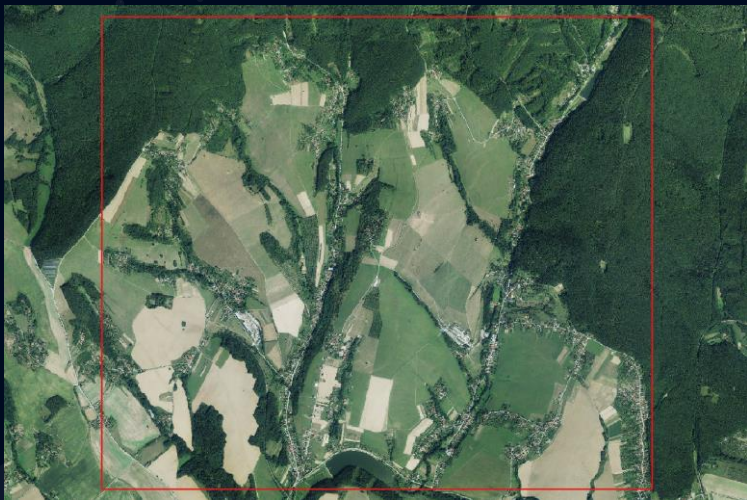
“ Roztratené osídlenie ”

- ❖ Osamotené usadlosti
- ❖ Výskyt v horských, podhorských, ale aj nížinných oblastiach
- ❖ Vznik v období kolonizačných vln – súvislosť s rozvojom poľnohospodárstva

- ❖ V rámci Slovenska päť hlavných oblastí roztrateného osídlenia:
  1. Myjavsko-bielokarpatská oblasť
  2. Beskydská (javornícko-kysucko-oravská) oblasť
  3. Belianske kopanice v Strážovských vrchoch
  4. Novobanské štále
  5. Krupinsko-detviansko-rudohorská oblasť

Záujmové územia

Myjava

- ❖ Trenčiansky kraj
- ❖ Okres Myjava
- ❖ Katastrálne územia:
Stará Myjava, Brestovec,
Poriadie a Myjava
- ❖ Rozloha územia: 21,46 km²

Hriňová

- ❖ Banskobystrický kraj
- ❖ Okres Detva
- ❖ Katastrálne územie
Hriňová
- ❖ Rozloha územia: 3,12 km²

Použité podklady

01

Topografická mapa v
Gauss-Krügerovom
zobrazení
(TM G-K)

1958 (Myjava)
1961 (Hriňová)

02

Základná mapa
Slovenskej republiky
(ZM SR)

1974 (Myjava)
1976 (Hriňová)

03

Digitálna
ortofotomapa
Slovenskej republiky
(DGO SR)

2003 (Myjava)
2003 (Hriňová)

04

Digitálna
ortofotomozaika
Slovenskej republiky
(DO SR)

2017 (Myjava)
2018 (Hriňová)

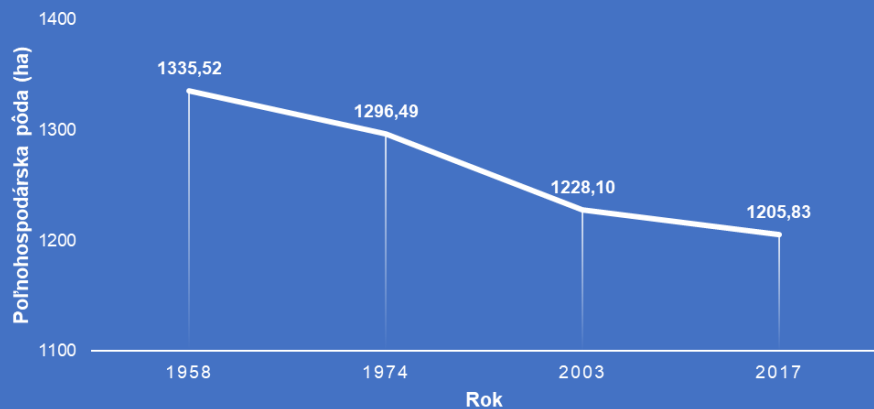

Výsledky

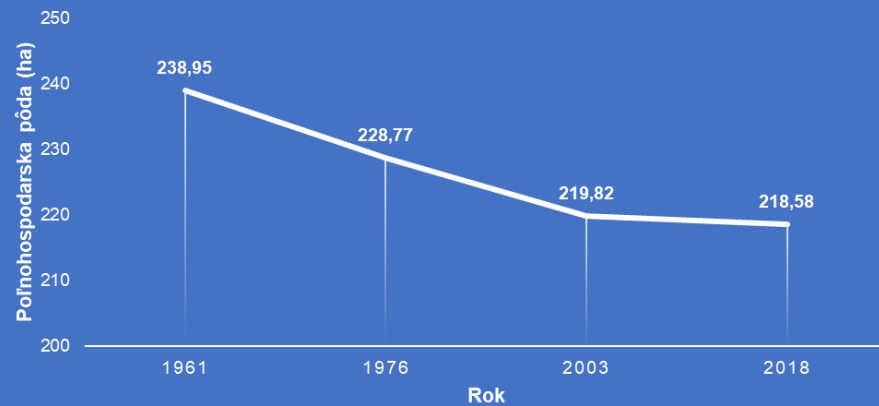
Rozloha poľnohospodárskej pôdy

ROZLOHA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY
V RÁMCI ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA V OBDOBÍ
1958 AŽ 2017 (MYJAVA)

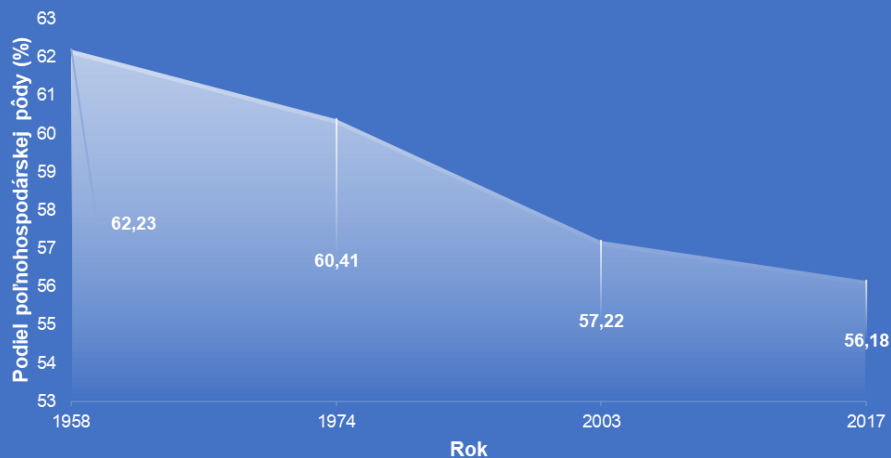
ROZLOHA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY
V RÁMCI ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA V OBDOBÍ
1961 AŽ 2018 (HRIŇOVÁ)

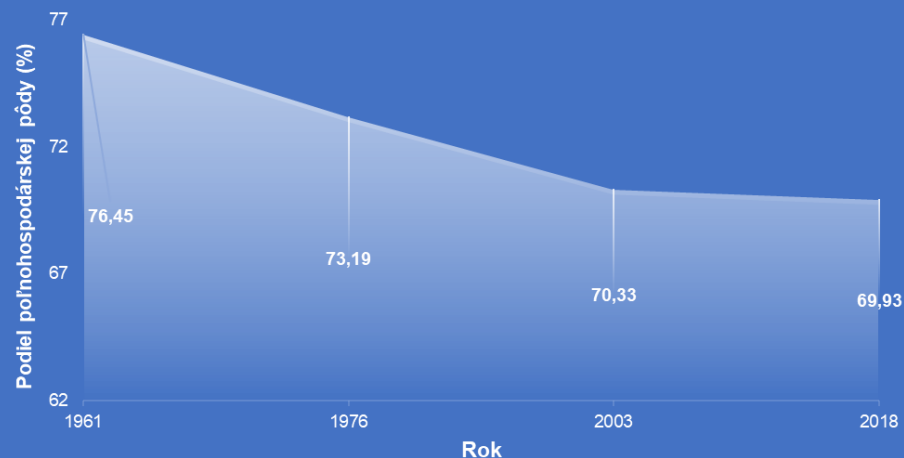
Podiel poľnohospodárskej pôdy

PODIEL POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY
Z ROZLOHY ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA V OBDOBÍ
1958 AŽ 2017 (MYJAVA)

PODIEL POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY
Z ROZLOHY ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA V OBDOBÍ
1961 AŽ 2018 (HRIŇOVÁ)

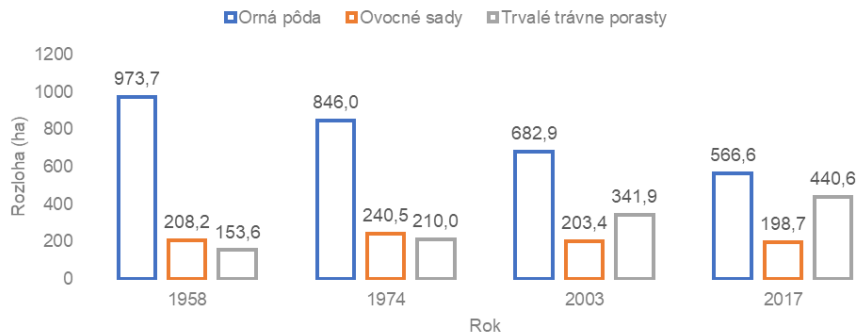

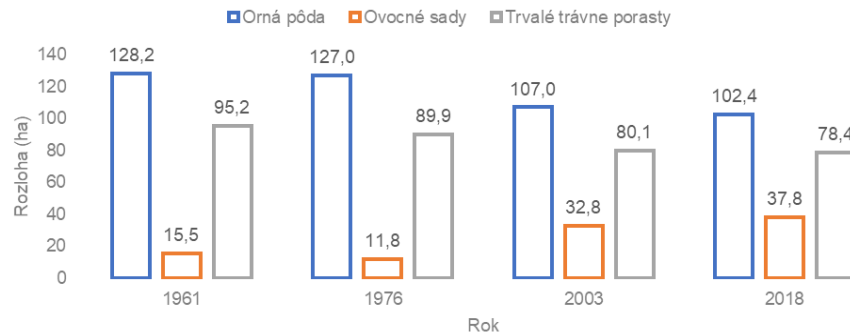
Poľnohospodárska pôda – rozloha tried

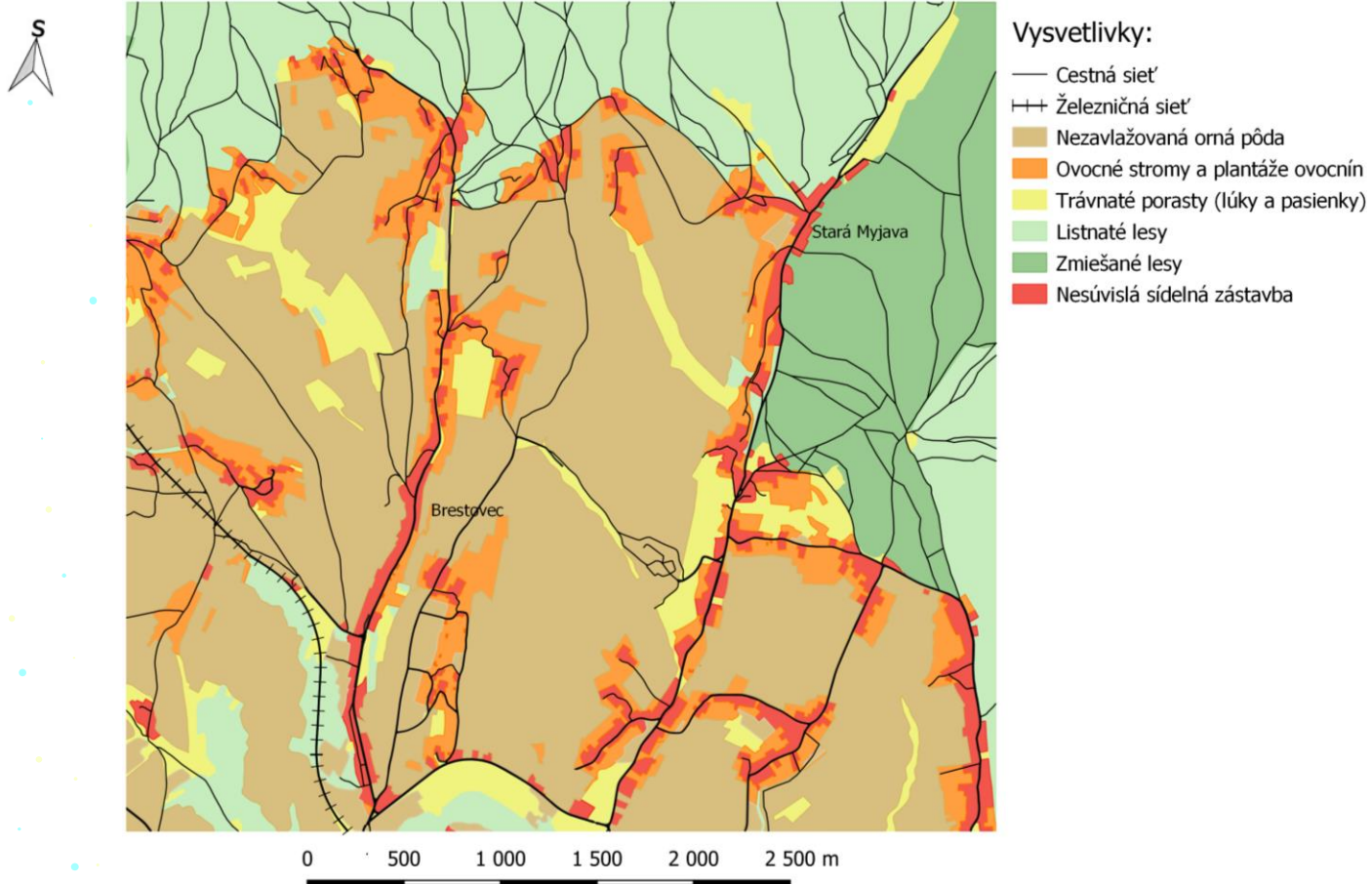
Rozloha tried krajinej pokrývky
záujmových z hľadiska poľnohospodárskej
pôdy v období 1961 až 2018 (Myjava)

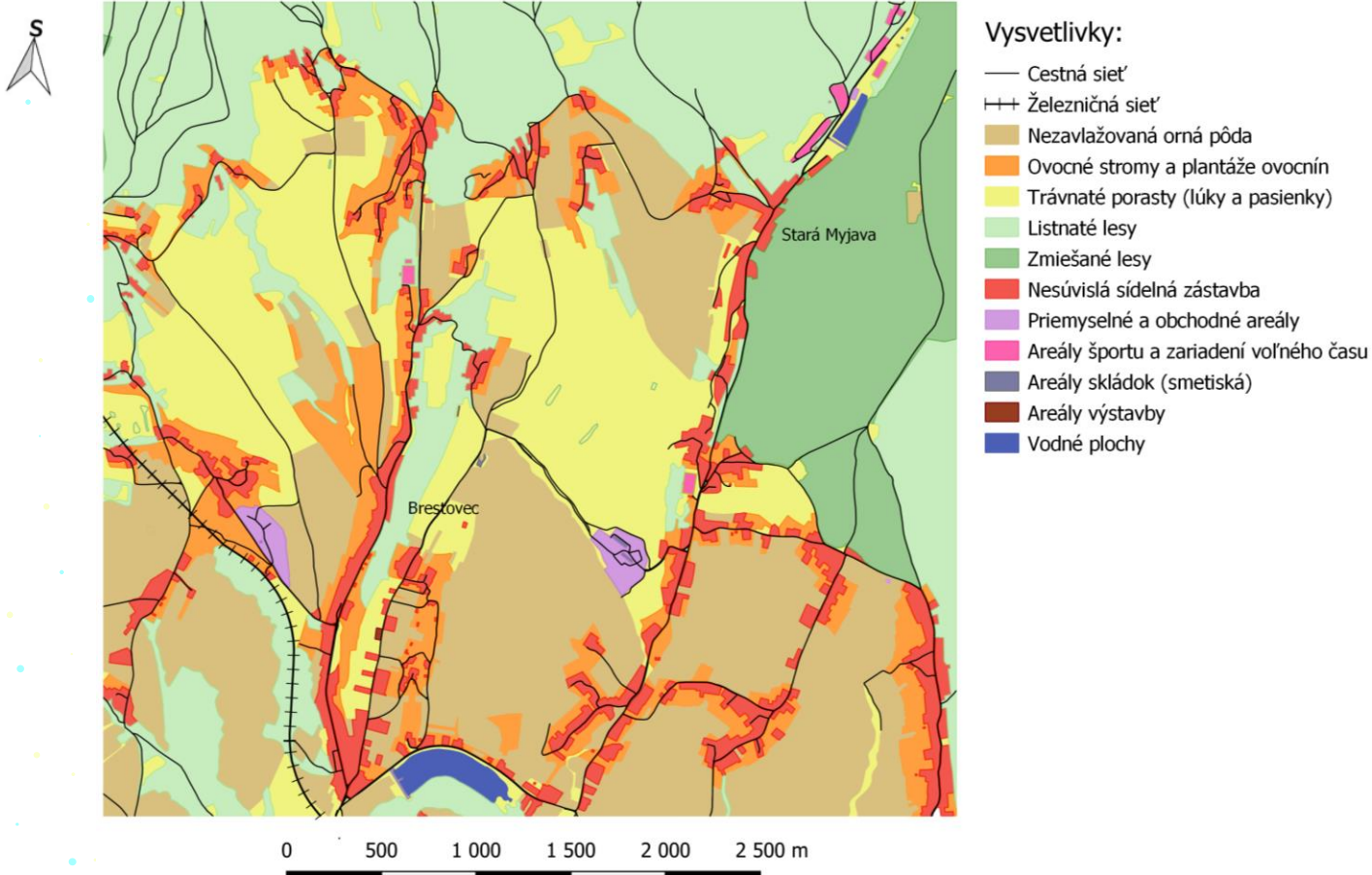
Rozloha tried krajinej pokrývky
záujmových z hľadiska poľnohospodárskej
pôdy v období 1961 až 2018 (Hriňová)

Krajinná pokrývka vybranej časti regiónu Myjava v roku 1958 (3. úroveň CLC)

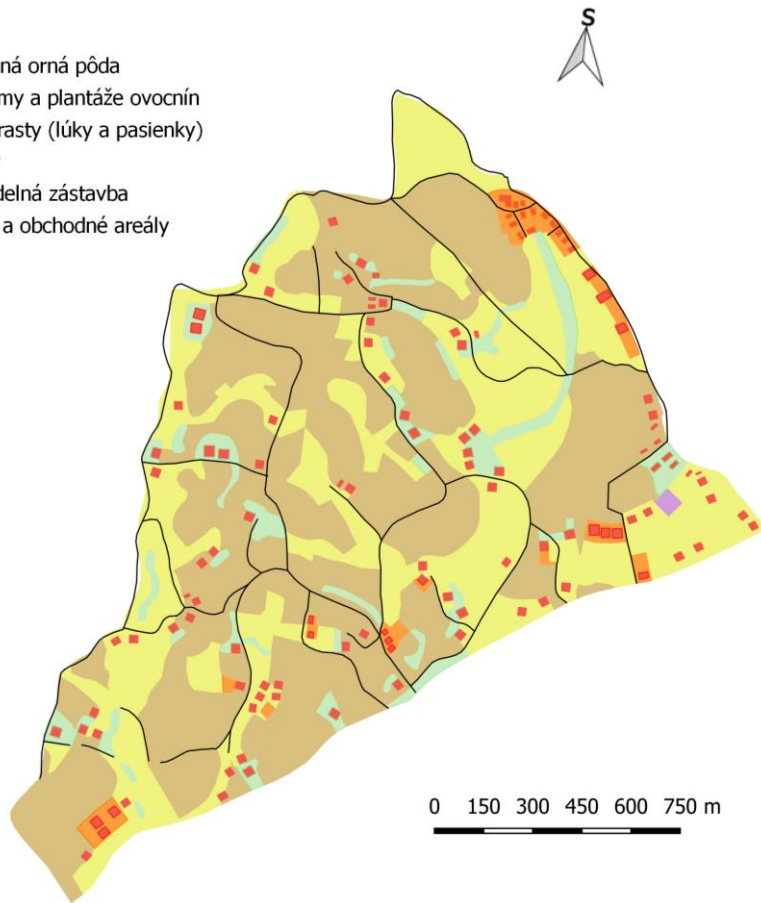
Krajinná pokrývka vybranej časti regiónu Myjava v roku 2017 (3. úroveň CLC)

Krajinná pokrývka vybranej časti regiónu Hriňová v roku 1961 (3. úroveň CLC)

Vysvetlivky:

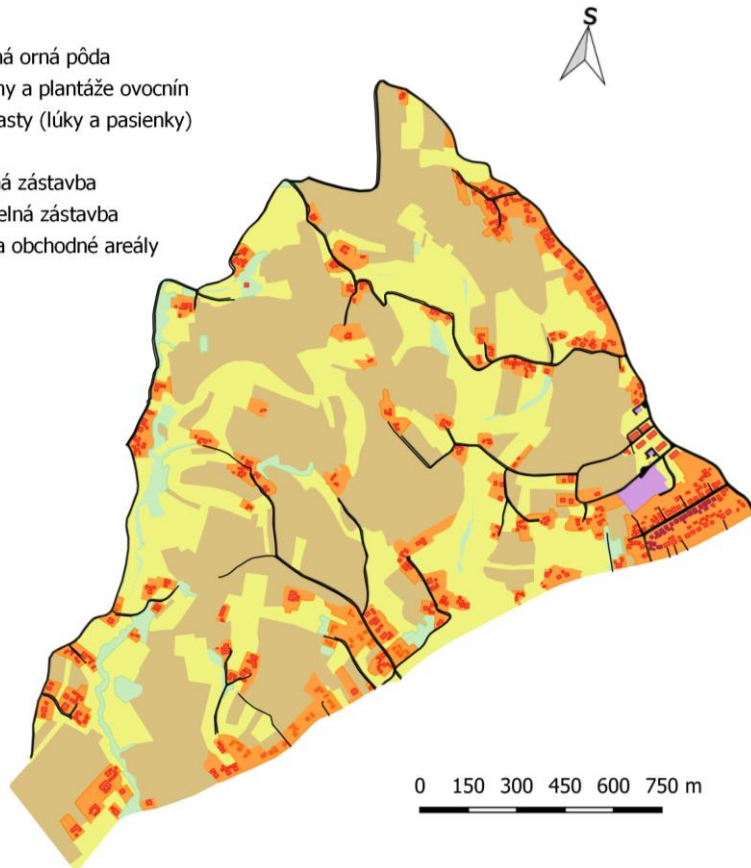
- Cestná sieť
- Nezavlažovaná orná pôda
- Ovocné stromy a plantáže ovocín
- Trávnaté porasty (lúky a pasienky)
- Listnaté lesy
- Nesúvislá sídelná zástavba
- Priemyselné a obchodné areály

Krajinná pokrývka vybranej časti regiónu Hriňová v roku 2018 (3. úroveň CLC)

Vysvetlivky:

- Cestná sieť
- Nezavlažovaná orná pôda
- Ovocné stromy a plantáže ovocnín
- Trávnaté porasty (lúky a pasienky)
- Listnaté lesy
- Súvislá sídelná zástavba
- Nesúvislá sídelná zástavba
- Priemyselné a obchodné areály

Závery

- ❖ Najvýraznejšie úbytky poľnohospodárskej pôdy v druhej polovici 20. storočia, nižšia dynamika v 21. storočí.
- ❖ Aj napriek úbytku zachovaný typický poľnohospodársky charakter (Myjava – viac ako 56% rozlohy územia, Hriňová takmer 70%).
- ❖ Kolektivizácia poľnohospodárstva – v prípade Myjavy s oneskoreným a nevýrazným priebehom, v rámci Hriňovej neuskutočnená.
- ❖ Myjava – dominancia ornej pôdy s jej premenou na trvalé trávne porasty, relatívne stabilné zastúpenie ovocných sádov.
- ❖ Hriňová – nárast zastúpenia ovocných sádov na úkor ornej pôdy a trvalých trávnych porastov.

• Ďakujem za
pozornosť.

GeoKarto 2020
10. – 11. september 2020, Košice

**Analýza poľnohospodárskej
pôdy na územiach s
roztrateným osídlením,
prípadové štúdie: Myjava a
Hriňová**

Autori: Mgr. Filip Moravčík, Mgr. Alexandra Benová, PhD.

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave